

ע"פ 1027/23 - נתן ששון נגד מדינת ישראל

בית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים פלייליים

ע"פ 1027/23

לפני: כבוד השופט י' עמית
כבוד השופטת ד' ברק-ארז
כבוד השופט א' שטיין

המערער: נתן ששון

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

ערעור על גזר דינו של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד (כב' השופטת מ' גרינברג) מיום 26.12.2022 בת"פ 26281-12-21

תאריך הישיבה: כ"ט בסיון התשפ"ג (18.6.2023)

בשם המערער: עו"ד אמירנבון

בשם המשיבה: עו"ד מסעד מסעד

פסק-דין

השופט י' עמית:

26.12.2022, שבו נגזר על המערער, בין היתר, עונש של 21 חודשי מאסר בפועל.

1. המערער, יליד שנת 2000, הורשע במסגרת הסדר דיוני בעבירה של שוד מזוין לפי סעיף 402(א) לחוק העונשין, התשל"ז-1977. לפי כתב האישום המתוקן, המערער יזם פגישה עם אדם שהציע למכירה שעון רולקס יקר, ובעת שנפגש עמו ריסס את עיניו בגז פלפל וברח מהמקום עם השעון. על פי ההסדר הדיוני, המערער הורשע במיוחד לז' הופנה לתסקיר שירות המבחן, כל זאת ללא הסכמה על העונש שיושת עליו, מלבד פיצוי למתלונן.

2. לפי האמור בתסקיר שירות המבחן מחודש נובמבר 2022, שירות המבחן התרשם כי רמת הסיכון להישנות התנהגות אלימה מצד המערער היא נמוכה, כי רמת חומרתה במידה שתבצע נמוכה אף היא, וכי המערער הכיר בחומרת התנהגותו וגילה אמפתיה למתלונן, גם אם בדיעבד. עוד צוין כי השתלבותו של המערער בקבוצה לעצורי בית בעת מעצרו היתה אמנם איטית והדרגתית, אך בהמשך הוא נרתם להליך הטיפול ונתרם ממנו. לנוכח האמור, המלצתו של שירות המבחן היתה כי ככל שיוטל על המערער עונש מאסר, יתאפשר לו לרצותו בדרך של עבודות שירות.

3. בית המשפט המחוזי עמד על חומרת העבירה שביצע המערער, וכן סקר את רף הענישה המקובל בעבירות מסוג זה. בית המשפט ציין כי המערער ביצע את העבירה במטרה לכסות חובות שאליהם נקלע, אך במהלך ניהול ההליך הוא עדיין לא עבד והתעלם מחובותיו, באופן המקים סיכון להישנות התנהגות פסולה לצורך פירעונו. עוד צוין כי הליך הטיפול שעבר המערער אינו משמעותי ואין בו כדי ללמד על סיכוי שיקומו, לבטח לא באופן המצדיק סטייה ממתחם הענישה. בסיכומו של דבר, ולאחר שזקף לטובת המערער את הסכמתו לפצות את המתלונן בסכום של 10,000 ₪, בית המשפט העמיד את עונשו של המערער בחלק התחתון של מתחם הענישה, וגזר עליו 21 חודשי מאסר בפועל בניכוי ימי מעצרו; עונש מאסר על תנאי; קנס בסך 4,000 ₪; ופיצוי למתלונן בסך 10,000 ₪ (בקיצוץ 5,000 ₪ על פי מתווה שנקבע בהחלטה קודמת).

4. בערעור שלפנינו נטען, בין היתר, כי מדובר בגזר דין מחמיר שאינו תואם את המלצת שירות המבחן; כי עונש המאסר שנגזר על המערער, שהוא צעיר ונעדר עבר פלילי, מונע את המשך הליך שיקומו; וכי היה על בית המשפט לדחות את הדיון ולאפשר למערער להמשיך להשתתף בתכנית השיקומית שנבנתה עבורו על ידי שירות המבחן.

5. להשלמת התמונה יצויין כי על פי החלטת חברתי, השופטת ברק-ארז, עונש המאסר בפועל שנגזר על המערער עוכב עד להכרעה בערעור (החלטה מיום 23.2.2023). עוד יצויין כי לפי הודעת שירות המבחן שהוגשה עובר לדיון בערעור, לא הוכן תסקיר משלים בעניינו של המערער, ככל הנראה עקב תקלה, ולעת הזו אין בידי שירות המבחן מידע עדכני על אודות מצבו של המערער מאז שניתן גזר דינו.

6. דין הערעור להידחות.

נתנו דעתנו על מכלול הדברים וכלל השיקולים הצריכים לעניין, ובכללם על נתוניו של המערער, על נסיבות ביצוע העבירה ועל התרשמות שירות המבחן. בסיכומו של דבר, לא ניתן להתעלם מחומרת העבירה שבה הורשע המערער. אין מדובר בשוד שבוצע באופן "ספונטני", אלא בשוד שבוצע לאחר תכנון מוקדם ותוך פגיעה במתלונן. ככלל, דין של עבירות שוד הוא מאסר בפועל, וקיימת משרעת ענישה רחבה בעבירה זו (ראו, לדוגמה, ע"פ 5653/13 ב"דו"נ').

מדינת ישראל (2.1.2014)). הערך המוגן הוא כבודם, חירותם ורכושם של קרבנות העבירה וביטחון הציבור בכלל.

בנסיבות אלו, השתת עונש מאסר בפועל עולה בקנה אחד עם רף הענישה הנוהג בעבירות מסוג זה. לפיכך, ובהתחשב במכלול שיקולי הענישה, לרבות עקרון ההלימה, שיקולי הרתעת הרבים והיחיד והצורך להגן על שלום הציבור – איננו סבורים כי יש מקום להתערב בגזר דינו של בית המשפט המחוזי. נזכיר כי הלכה מושרשת עמנו שאין דרכה של ערכאת הערעור להתערב בעונש שהטילה הערכאה הדיונית אלא במקרים חריגים שבהם העונש שנגזר סוטה באופן ניכר מרף הענישה הנוהג, או כאשר פסק הדין לוקה בטעות מהותית שיש לתקנה. לא זה המקרה שלפנינו.

7. נוסף ונציין כי לא נעלמה מעינינו התרשמותו של שירות המבחן מהמערער (בטרם שנגזר דינו), ולפיה המערער הצליח לבסס תהליך של התבוננות ביקורתית ועניינית. אף לא נעלמה מעינינו העובדה שהמערער נטל אחריות והביע חרטה על מעשיו. יש לקוות כי המערער יוסיף לצעוד בדרך זו, יפיק את הלקחים הנדרשים, וישכיל להשתלב במעלה הדרך במסגרת יציבה וחיובית.

8. סוף דבר, הערעור נדחה.

המערער יתייצב לריצוי מאסרוביום 16.7.2023 עד השעה 10:00 בימ"ר הדרים, או על פי החלטת שירות בתי הסוהר, כשברשותו תעודת זהות או דרכון. על המערער לתאם את הכניסה למאסר, כולל האפשרות למיין מוקדם, עם ענף אבחון ומיין של שירות בתי הסוהר, בטלפונים: 074-7831077 או 074-7831078.

ניתן היום, א' בתמוז התשפ"ג (20.6.2023).

ש ו פ ט

ש ו פ ט ת

ש ו פ ט